

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ
УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА І
АРХІТЕКТУРИ
КАФЕДРА СКУЛЬПТУРИ

«Допущено до захисту»:

Завідувач кафедри скульптури

_____ БАЛОГ Адріан Степанович

Протокол засідання кафедри

№ ___ від «__» 2024 р.

БІ ШАОЦІН

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

«МИР ТА ПРАПОРНОСЦІ»

зі спеціальності

023«Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

Освітньо-професійна програма «Станкова і монументальна скульптура»

Другий рівень вищої освіти ступеня (магістр)

Керівник:

заслужений художник України,

доцент кафедри скульптури

БАЛОГ Адріан Степанович

АНОТАЦІЯ

У дослідженні теми дипломної роботи «Мир та прапороносці» головним аспектом є донести – ідею, концептуальну частину й авторське художнє бачення. Одно фігурна композиція може мати декілька трактувань, саме тому, що у концепції твору було закладено тему виклику перед автором. Цей прояв можна простежити через подвійне трактування обличчя фігури.

Скульптурний проєкт, також може мати декілька трактувань за характером зображення. Це було передбачено символікою, яка має особливе значення в скульптурі для автора твору. «Мир та прапороносці» – це Прапороносці, що мають особливість, яка повинна бути очевидною для глядача. Образ миру в композиції у певному сенсі відображає втілення, за яким слідує зовсім інше значення – не через назву проєкту. Це є ототожненням нового напрямку в мистецтві, що перетинається з аспектами «мелодраматичного жанру».

Головна концептуальна ідея роботи полягає у вигаданому персонажі – людини, котрої не існує. Через ототожнення з анімацією було сформовано образ із патріотичним забарвленням, що має відображати в скульптурній композиції мелодраматичність.

Ключові слова: скульптура, мелодраматичність, цифрові технології, алегорія в скульптурі.

ABSTRACT

The main aspect of the research for the diploma project «Peace and the Standard-Bearers» is to convey its idea, conceptual foundation, and the author's artistic vision. The single-figure composition allows for multiple interpretations precisely because the concept of the work is built around a challenge posed to the author. This idea is reflected in the dual-faced representation of the figure.

The sculptural project also permits various interpretations based on the nature of the imagery. This was intentionally embedded in the symbolism, which holds particular significance for the author. «Peace and the Standard-Bearers» represents standard-bearers with a distinctive feature that should be immediately apparent to the viewer. The image of peace within the composition, in a certain sense, serves as an embodiment that leads to an entirely different meaning – one that extends beyond the project's title. It signifies an identification with a new artistic direction that intersects with aspects of the «melodramatic genre».

The core conceptual idea of the work is centered on an imaginary character – a person who does not exist. Through an association with animation, a patriotically infused image was created, aiming to reflect melodramatic expression within the sculptural composition.

Key words: sculpture, melodramatic expression, digital technologies, allegory in sculpture.

ЗМІСТ

1. АНОТАЦІЯ	2
1.1. Анотація та ключові слова українською мовою.....	2
1.2. Анотація та ключові слова англійською мовою.....	3
2. ВСТУП.....	5
3. ОСНОВНА ЧАСТИНА.....	6
3.1. Концептуальна частина проекту.....	6
3.2 Анімаційна культура та її роль у сучасній скульптурі.....	7
3.3. Технічні особливості цифрової скульптури.....	9
3.4. Вплив цифрової скульптури та штучного інтелекту на мистецтво.....	11
ВИСНОВКИ.....	12
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	14
ДОДАТКИ.....	15

ВСТУП

З моменту закінчення епідемії весь світ увійшов у стан потрясінь. Життя стало ще більше непередбачуваним, тому ми маємо забезпечувати життєздатність та силу країни, національну згуртованість, що є дуже важливим для подальшого існування. Єднання нації є ключовим аспектом, а мистецтво одним з головних інструментів донесення у маси цієї ідеї. Публічне мистецтво, а саме скульптура є одним з візуальних мистецтв, через яке ми можемо розвинути та донести у суспільство головну ідею вибраного мотиву у проєкті «Мир та прапороносці».

У сучасних умовах, якщо держава прагне зміцнити свою національну згуртованість, першочерговим завданням є формування єдиної ідеологічної платформи, через ефективну інформаційну політику. Важливим аспектом цього процесу є вплив на масову свідомість, що сприятиме консолідації суспільства та посиленню національної єдності.

Метою цього проєкту є розширення впливу ключової ідеї на громадян країни через засоби скульптурного мистецтва. Використання карикатурних кольорових рішень слугує інструментом залучення молодіжної аудиторії, що є стратегічно важливим для формування нових культурних орієнтирів. Важливо створювати художні образи, які поєднують фундаментальні цінності суспільства із сучасними тенденціями популярної культури.

Художники, що прагнуть сприяти розвитку своєї країни, мають усвідомлювати свою відповідальність за культурний дискурс і активно долучатися до процесу формування національної ідентичності. У періоди суспільних трансформацій мистецтво відіграє ключову роль у зміцненні соціальної єдності, і саме тому для досягнення цієї мети необхідно адаптувати художні підходи до вимог часу.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

Концептуальна частина проекту

Проект складається з двох концептуальних рівнів: перший стосується самої скульптури як матеріального об'єкта, а другий – ідеї, яка виходить за межі фізичної форми твору та формує глибший змістовий пласт.

Скульптурний аспект

Головним персонажем композиції «Мир та прапороносці» є прапороносець, чий образ викликає неоднозначні враження. Його обличчя залишається невизначеним, він не має військового звання, чи індивідуальних рис. Це рішення не є випадковим – воно слугує засобом узагальнення образу, роблячи його символом відданості та жертвності кожного, хто захищає свою країну.

Шолом, що приховує обличчя героя, не лише посилює анонімність, а й створює ефект універсальності: будь-хто може уявити себе на місці цього прапороносця. Захисне спорядження позбавляє його індивідуальних рис, надаючи глядачам простір для інтерпретації. Це художнє рішення дозволяє ветеранам, які дивляться на цю скульптуру, ототожнювати себе з нею, відчувати персональний зв'язок з образом воїна, який тримає прапор та мачете.

У сучасному мистецтві публічної скульптури часто використовуються багатогранні, деталізовані образи персонажів. Проте, вони все одно залишаються результатом художньої інтерпретації, прив'язаними до конкретних моделей. Такий підхід може обмежувати глядацьку емпатію, оскільки людина, що дивиться на скульптуру, не завжди може впізнати в ній себе. У випадку з анонімним прапороносцем це сприйняття стає більш гнучким: кожен може уявити себе в його ролі.

Символіка образу

Особливу роль у композиції відіграє вибір атрибутики персонажа. Замість вогнепальної зброї він тримає великий ніж – це не лише естетичне, а й концептуальне рішення. Лезо, подібне до мачете, має символічний характер: воно не прив'язане до сучасних видів озброєння, що робить образ менш агресивним і водночас більш універсальним. Як у випадку з самурайським мечем, що асоціюється з японською культурою, великий ніж відсилає до певної етнічної ідентичності, формуючи додатковий рівень національної символіки.

Прапор, розташований за спиною персонажа, є ключовим символом проєкту. Він уособлює державну волю, національну єдність і незламність. Масивний розмір прапора нагадує про його значущість у мистецтві соціалістичного реалізму, де подібні композиції символізували ідею колективної сили та зв'язку поколінь.

Таким чином, скульптура «Мир та прапорonosці» не лише зображує конкретний образ, а й створює багаторівневу алегорію патріотизму, національної ідентичності та суспільної пам'яті. Вона поєднує у собі традиційні мотиви із сучасним художнім осмисленням, дозволяючи кожному глядачеві знайти в ній власний сенс.

Анімаційна культура та її роль у сучасній скульптурі

Одним із ключових аспектів цього проєкту є поєднання естетики аніме (зокрема, коміксів і «вторинної культури») з традиційною скульптурою мелодраматичної тематики. Аніме-культура поступово набуває все більшого впливу на суспільний простір, розширюючи свої межі навіть у консервативних середовищах.

Аніме як засіб культурної інтеграції в публічному просторі

Образи, натхненні аніме, відіграють важливу роль у формуванні культурного середовища сучасних міст. Їх використання в громадському

просторі не лише змінює його візуальне наповнення, але й перетворює його на платформу для культурного діалогу та емоційного вираження. Завдяки яскравій естетиці та невимушеному стилю, такі образи створюють відчуття емоційної близькості, допомагаючи людям встановлювати особистий зв'язок із міським середовищем.

Крім того, інтеграція аніме-елементів у скульптурні композиції може підвищити привабливість міста для молодіжної аудиторії, сприяючи розвитку туризму та місцевої економіки. Такі проєкти не лише прикрашають міський простір, а й надають йому нових смислів, роблячи його більш динамічним і сучасним.

Розширення тематичних меж патріотичної скульптури

Традиційно мелодраматична скульптура ґрунтувалася на історичних подіях, що визначало її стилістичну та змістову серйозність. Однак сучасний підхід дозволяє відходити від історичної документальності, зосереджуючись на передаванні ключових цінностей, таких як: патріотизм, національна гордість та виховання громадянської свідомості.

Використання аніме-естетики в патріотичній тематиці відкриває нові можливості для митців, розширюючи їхню творчу свободу та дозволяючи залучати молодіжну аудиторію. Легкість, динамічність та яскравість таких творів сприяють більш природному сприйняттю молодим поколінням, яке нерідко дистанціюється від традиційних художніх форм, сприймаючи їх як надто формальні, або віддалені від сучасної культури.

Інновації у матеріалах та формах вираження

Стиль аніме значною мірою трансформував підходи до скульптурного мистецтва, впливаючи як на естетику, так і на вибір матеріалів. Використання контрастів, перебільшених пропорцій та експресивної пластики дозволяє створювати більш виразні та впливові образи.

Окрім візуальних аспектів, технічний прогрес відкриває нові можливості для реалізації таких проєктів. Застосування інноваційних матеріалів та технологій, зокрема 3D-друку, сприяє розширенню засобів художньої виразності та робить скульптуру більш доступною для адаптації до сучасних естетичних тенденцій.

Синергія анімації та скульптури як новий напрям мистецтва

У контексті стрімкого впливу аніме-культури важливо розглядати її не лише як джерело візуальних мотивів, але і як спосіб модернізації традиційного мистецтва. Поєднання скульптурних творів із пізнавальними анімаційними елементами дозволяє створювати унікальні художні форми, які одночасно зберігають патріотичний зміст і стають більш привабливими для сучасної аудиторії.

Таким чином, інтеграція аніме-естетики в публічне мистецтво є ефективним способом привернення уваги молоді та популяризації головної тематики скульптурних творів. Це відкриває перспективи для нового художнього напрямку, що поєднує традиційні мотиви з сучасними культурними тенденціями, створюючи простір для діалогу між поколіннями та естетичними вподобаннями різних груп суспільства.

Технічні особливості цифрової скульптури

3D-моделювання та друк

Сучасні технології відкривають нові можливості для створення скульптур, поєднуючи цифрове моделювання та 3D-друк. У роботі було використано програмне забезпечення ZBrush і Blender для створення готових цифрових моделей. Оскільки об'єктом був у скульптурі вигаданий образ, спочатку був розроблений ескіз із відповідною колірною гамою, а після цього – відфільтровано фінальний варіант.

Процес підготовки моделі для 3D-друку

Після завершення моделювання в ZBrush, або Blender модель необхідно було експортувати у формат OBJ, або STL, що є стандартом для 3D-друку. Це є ключовий етап перенесення цифрової скульптури у фізичну форму, оскільки більшість 3D-принтерів підтримують лише ці формати.

Далі підготовка моделі до друку, що включає:

- вибір відповідного матеріалу (найпопулярнішим на сьогодні є світлочутлива смола);
- завантаження матеріалу у 3D-принтер;
- процес друку, під час якого матеріал розріджується під впливом високих температур і через екструзійну насадку наноситься шар за шаром відповідно до 3D-моделі.

Цей метод є одним із найпоширеніших і найзручніших для виробництва скульптур, оскільки не потребує складних додаткових процесів.

Переваги цифрової скульптури

Головна перевага цифрового моделювання у порівнянні з традиційною скульптурою полягає у гнучкості:

- можливість швидкого редагування розміру, форми та деталей моделі;
- зручність у масовому виробництві – замість створення нової форми можна просто змінити параметри цифрової моделі;
- економія матеріалів і часу в порівнянні з традиційними методами лиття;
- гнучка система співпраці з клієнтами, яка дозволяє легко вносити зміни на будь-якому етапі роботи.

Однак при використанні цифрових методів важливо враховувати технічні обмеження 3D-друку. Наприклад, чим вищий рівень деталізації, тим потужнішим має бути обладнання. Недорогі 3D-принтери можуть не відтворювати дрібні деталі, що потребуватиме додаткової ручної обробки (полірування, шліфування).

Хоча високоякісні 3D-принтери здатні відтворювати складні деталі, їх вартість залишається досить високою. Це створює певний фінансовий бар'єр для художників, які хочуть працювати з цифровими скульптурами на професійному рівні.

Вплив цифрової скульптури та штучного інтелекту на мистецтво

Розвиток технологій не обмежено лише 3D-друком. Штучний інтелект (AI) уже почав відігравати значну роль у цифровому мистецтві.

Сучасні AI-системи здатні автоматично генерувати 3D-моделі на основі малюнків, або текстових інструкцій. Це відкриває нові можливості для художників:

- швидке моделювання складних форм і персонажів;
- автоматизація рутинних процесів, що дозволяє зосередитися на творчих аспектах;
- взаємодія AI із програмами 3D-моделювання, що значно спрощує роботу.

Ця технологія вже вивчається у мистецьких школах Китаю, де AI-скульптура стає окремою дисципліною. З часом вона може змінити індустрію, зменшуючи витрати на ручне моделювання та прискорюючи створення нових робіт.

Цифрова скульптура та 3D-друк стають основними технологіями у сучасному мистецтві, що дозволяє художникам створювати більш складні, деталізовані та комерційно доступні роботи. Водночас розвиток AI у 3D-моделюванні може суттєво змінити галузь, зробивши процес ще швидшим та ефективнішим.

Скульптори, які бажають залишатися конкурентоспроможними, мають адаптуватися до нових технологій, експериментувати з AI-інструментами та 3D-друком. У перспективі це відкриє ще більше можливостей для інновацій та розвитку сучасного мистецтва.

ВИСНОВКИ

Скульптура є формою мистецтва, а мистецтво відображає суспільну свідомість, тому воно має відповідати актуальним запитам суспільства. Для того, щоб мистецтво залишалося інтегрованою частиною суспільного життя та було зрозумілим широкій аудиторії, митці повинні не лише вдосконалювати технології, але й адаптувати стилістичні та концептуальні підходи відповідно до змін у суспільному мисленні.

Навіть у межах патріотичної тематики скульптурного мистецтва важливо впроваджувати інновації, що відповідають духу часу. Це стосується не лише технічних аспектів, а й формування нових художніх ідей. Оскільки мистецтво виконує соціальну функцію, його важливим завданням є гармонійне поєднання естетичної привабливості та доступності для сприйняття широкими верствами населення. У сучасному нестабільному світі художні образи можуть слугувати засобом формування національної ідентичності, а головні теми скульптурного мистецтва ще більше набувають суспільної значущості.

Особливу роль у цьому процесі відіграє залучення молоді, оскільки саме молоде покоління визначатиме майбутнє національної культури. Для цього скульптурне мистецтво має використовувати елементи популярної культури, які є близькими молоді. Наприклад, сучасна анімація, що відображає патріотичні цінності, може бути інтегрована у скульптурні образи для популяризації ідей національної єдності. У цьому контексті актуальним є створення скульптурних творів, що поєднують традиційні мотиви з елементами анімаційної естетики, що сприятиме більш легкому сприйняттю мистецтва молодим поколінням.

Сучасні цифрові технології відкривають нові можливості для розвитку скульптурного мистецтва, дозволяючи експериментувати з формами та способами взаємодії з аудиторією. Використання віртуальної реальності, 3D-моделювання та мультимедійних технологій може зробити мистецтво доступнішим та привабливішим для сучасного глядача.

Державні культурні та освітні установи мають адаптувати свої стратегії відповідно до нових викликів, зокрема розвивати патріотичне виховання через мистецтво, інтегруючи його у сучасні візуальні та технологічні тренди. Мистецтво культури відіграє ключову роль у цьому процесі, оскільки є важливим засобом збереження національної пам'яті та формування громадянської свідомості. Саме тому митці, які прагнуть зробити внесок у розвиток культури своєї країни, мають активно досліджувати нові художні підходи, адаптувати свої методи роботи до вимог часу та сприяти поширенню сучасних ідей у скульптурі.

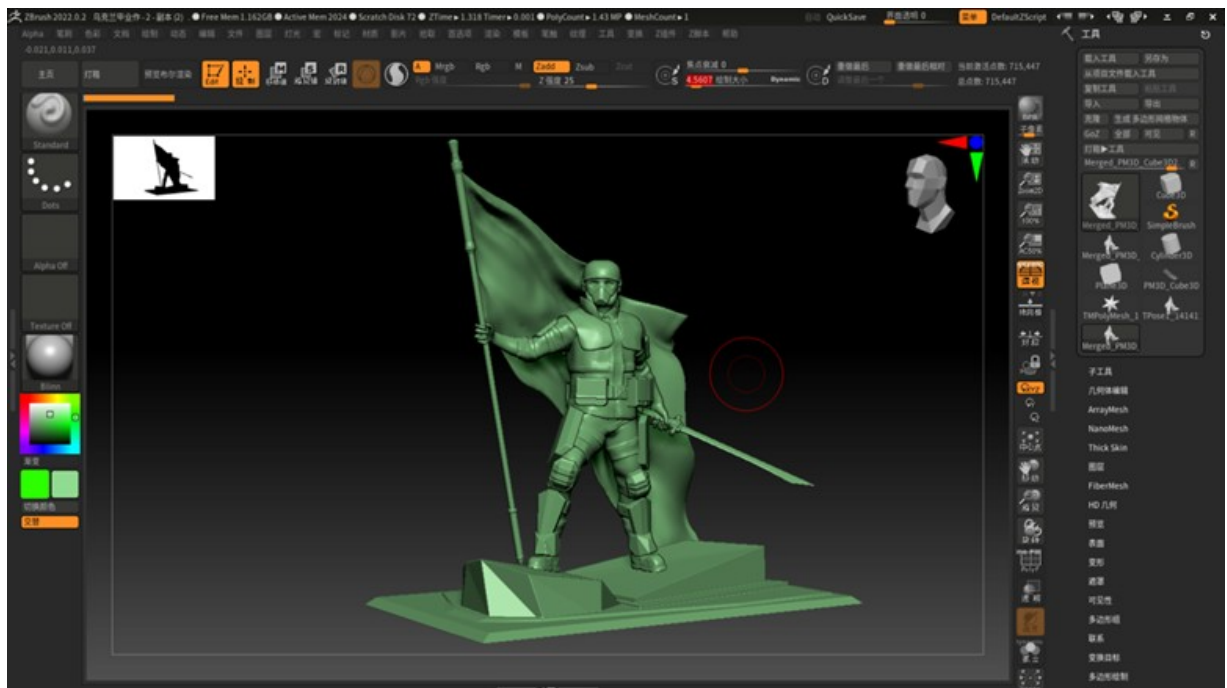
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Лотошинська Н. Ізонін І. Технології 3D-моделювання в програмному середовищі 3ds Max з дисципліни «3D-Графіка». Львів : Львівська політехніка, 2020. 216 с. : іл.
2. Shyfflett B., Shyfflett D.. Clay Sculpting with the Shiflett Brothers. Worcester : 3DTotal Publishing, 2022 p.
3. Karau H., Kammins M. Scaling Python with Dask: From Data Science to Machine Learning. Sebastopol : O'Reilly Media, 2023. 202 p.

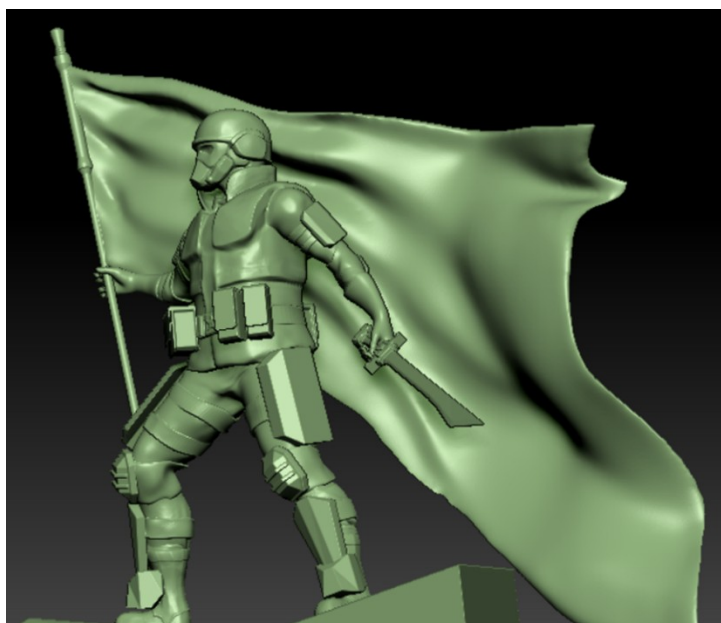
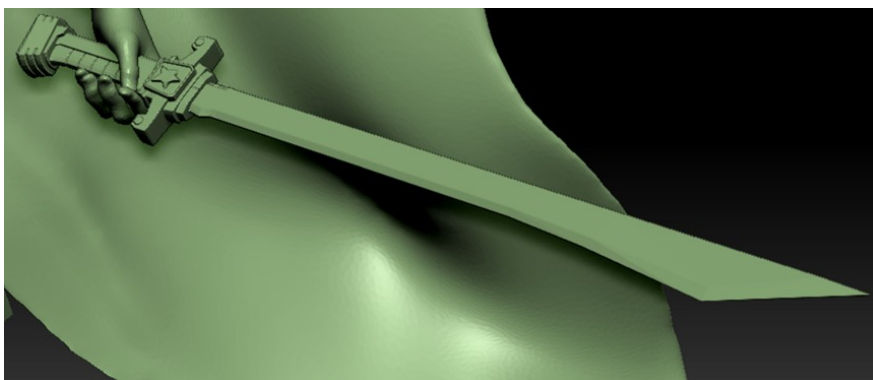
ДОДАТКИ

Ескіз проекту «Мир та прапороносці»

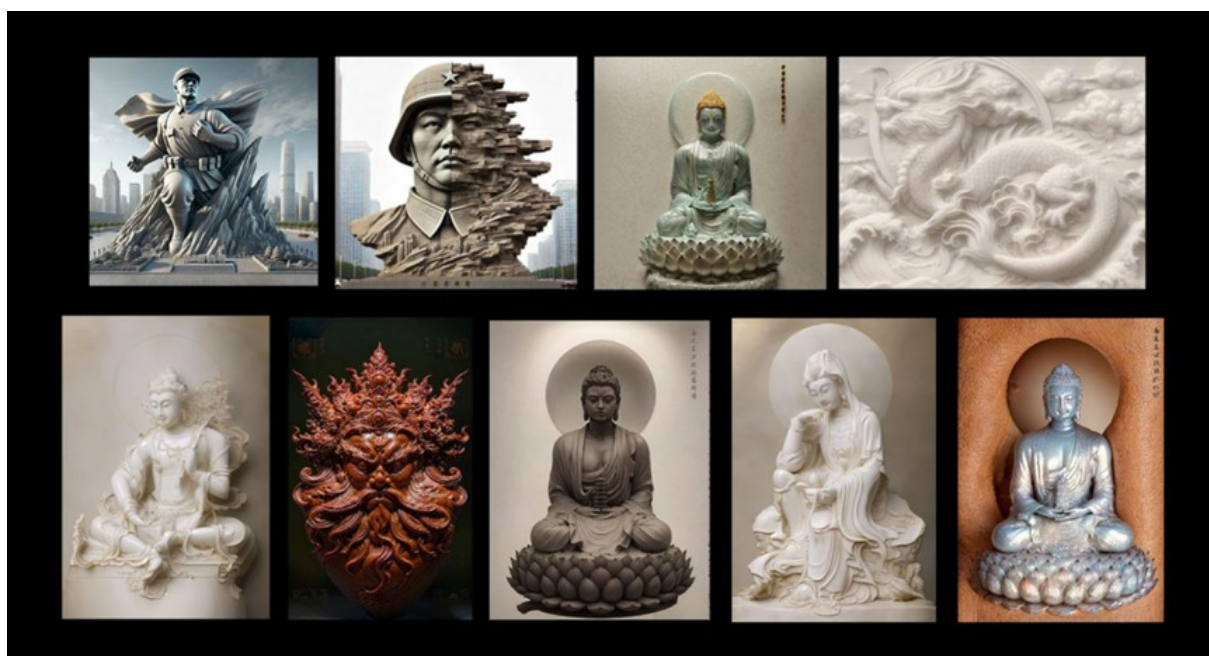
Робота над проектом у програмі

Частини роботи у процесі моделювання

Готовий скульптурний проект роздрукований на 3D принтері

Приклади робіт, що були створені студентами, які навчаються у китайських навчальних закладах за допомогою технології цифрової скульптури

Готовий проєкт в кольорі. Фронтальний ракурс

Ракурс три чверті

Готовий проект. Фронтальний ракурс. Вид зверху